

عنوان مقاله:

تجلی نام علی(ع) در هنرهای کاربردی دوره های تیموری تا قاجار

محل انتشار:

دوفصلنامه علمی تخصصی سفالینه، دوره 1، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

مهناز شایسته فر - دانشیار گروه هنر اسلامی، دانشکده هنر، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

حمایت مداوم ایرانیان از مذهب تشیع در دوره های تیموری تا قاجار سبب شد، ادعیه و احادیث مرتبط با ائمه به عنوان موضوعی ارزشمند به استخدام هنرمندان خطاط و کتیبه نگار درآید و هنرمندان با استفاده از این مضامین به تزئین اشیاء کاربردی و ظروفی چون بشقاب، کاسه، چراغ ها و پایه شمعدان هایی ساخته شده از فلز، مرمر، سنگ، چوب و پارچه پرداختند. به همین دلیل در ایران اسلامی قرون پانزدهم/ نهم تا نوزدهم/سیزدهم، رفته رفته مضامین شیعی بیش از پیش دستمایه کار هنرمندان قرار گرفت. آنان از خط و خوشنویسی، در هنرهای کاربردی نه تنها به عنوان یک عنصر تزئینی، بلکه به عنوان ابزاری برای تبلیغ و تقویت ارزش های والای تشیع بهره جستند. در میان مضامین مذهبی به کار رفته در خط نگاره های آثار کاربردی این ادوار تاریخی، ذکر نام علی(ع) امام اول شیعیان، یکی از نمونه های خلق تفاهم میان هنر و مذهب است. ذکر نام ایشان به تنهایی یا در کنار الله، محمد(ص) و ائمه اطهار، شهادتین شیعی، احادیث پیامبر در منقبت وی و قسمت هایی از دعای پر فیض نادعلی، از جمله مضامینی است که نه تنها گویای ارادت به این امام همام است، بلکه مستقیماً گرایش به مذهب تشیع را نزد ایرانیان آشکار می سازد. روش گردآوری مطالب مقاله، روش اسنادی و کتابخانه ای و شیوه تنظیم مقاله به صورت توصیفی، تحلیلی و تاریخی است. اهداف پژوهش: بررسی تفاوت ها و شباهت های نمود نام علی(ع) در خط نگاره های آثار کاربردی دوره های تیموری تا قاجار. دلایل ارادت هنرمندان به انتخاب مضامینی در منقبت امام علی، با عنایت به شخصیت ایشان. سوالات پژوهش: جایگاه خط و خوشنویسی در هنر اسلامی و رابطه ی آن با مذهب تشیع کدام است؟ مضامین عبارت هایی در وصف علی(ع) در خط نگاره های هنرهای کاربردی کدامند؟

کلمات کلیدی:

خط نگاره، علی(ع)، هنرهای کاربردی، از دوره تیموری تا قاجار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1921371>

